

un singur cerc al capitalei să aibă reprezentant nesocialist, — a apelat la spriginul conservatorilor, cari apoi în ultimul moment alergând la urnă l'au scos pe — *Kaempf*.

Regatul *Saxoniei* va fi reprezentat în noua dietă prin 22 socialiști și un reformist, 18 mandate câștigaseră socialiștii deja la alegerile generale, iar la 25 Iunie au mai pus mâna încă pe 4. Orașele principale: *Dresda Lipsca, Freiberg*, trimit în Dietă — socialiști.

Elementul burghez în general a îndurat o slăbire grea. Nu numai la numărul mandatelor se observă asta, cât și la numărul total al voturilor date.

Semnificativ mai e și faptul, că aproape în toate capitalele principalelor și regatelor aparținătoare imperiului german, au fost aleși *social-democrații*. *Berlinul* e reprezentat prin 5 socialiști și 1 liberal; *München (Bavaria)* 2 socialiști și 1 liberal; *Karlsruhe (Baden)* prin socialiști. *Dresda* d'asemenea.

Socialismul mai mare teren a cucerit tocmai în orașele-capitale. Ceea-ce pe urma urmelor n'are să-i mire pe cei cari cunosc mai d'aproape stările morale dela curțile din Germania.

În noua dietă vor intra de astădată 139 elemente nouă: „*homines novi*” cum i-am zice. Numai socialiștii trimit 29 de inși.

Că la balotagiu, dintre 184 mandate socialiștii n'au putut cuceri decât 26 mandate, e a se pune în socoata presiunii de sus. M. Sa împăratul în persoană, speriat de progresul partidului social-democrat, a dat *ordin formal* ca socialiștii să fie sdrobiiți! Sdrobirea însă a fost o sdrobire care îndreptățește exclamarea organului oficial al social-democrațiilor „*Vormärts-Germania e'at social-democrațiilor*”.

Scrisoare din Budapesta.

Dela corespondentul nostru politic.

— 28 Iunie.

— *Noul cabinet*. — *Kossuthistii* și „*invingerea*” lor. — *Bánffy* opozițional. — *Disolvarea dietei*.

După multe alergări la Viena și îndelungate pertractări cu și fără partidelor politice, banul *Khuen Héderváry* reuși a capacita opoziția să abdică de obstrucție, să-i voteze proiectele de legi mai urgente și să nu pună piedeci în calea formării cabinetului.

Și cabinetul s'a format. Dar, cu toate că nu noii miniștrii s'au recrutat aproape toți din fostul cabinet, îi lipsește elementul cel mai caracteristic al tuturor cabinetelor dela 1880 încoace: baronul *Fejérváry*. Ministrul apărării țării s'a retras din viața politică, ne mai având de gând să joace rol. Destulă i-a fost activitatea de până acum: guverne vîneau, guverne mergeau, dar *Fejérváry* rămânea... și acum s'a dus și el — precum spune însuși — pe vecie!

În locul lui a venit generalul statului major *Kolozsváry* Dez-ó, om necunoscut în politică. Numai de curând a fost înaintat la rangul de acum. E militar din creștet până în tălpi. Are abia 46 ani. Pe când denumirea acestui ministru a fost primită destul de bine din partea opoziției „intransigente”, denumirea de ministru a lui *Tomasics Miklós* a întâmpinat prețutindeni rezenz. E de 39 ani. A fost o vreme secretar în ministerul croat, apoi profesor universitar. Ca deputat croat în dieta ungară li-a spus maghiarilor că numai atunci să vorbiască de caracterul național al armatei, când toate 19 milioanele de locuitori din Ungaria vor fi maghiari.

Noul guvern mâne va presta jurământul de credință M. Sale, iar Marți își va desfășura programul în ambele case.

— Chestia care acum p'ocupă mai dinadins toate cercurile politice, e invingerea, — la tot cazul dubioasă, — a *Kossuthistilor*. În manifestul ce l'a adresat *Kossuth Ferencz*, în numele partidului independentist poporului maghiar, în toate tonurile se buciună gloria acestei învingeri. Dacă vom analiza însă mersul crizei imparțial și obiectiv, trebuie să constatăm că partidul *Kossuthist* nu s'a știut folosi de situație, n'a tradat multă pricepere politică. Liderii cei mai turbați s'au îndestulit cu apariția învingerii, cu paternitatea ei, cedând tot câștigul — deșmanului învins.

A fost o învingere morală, că de 35 ani încoace acum pentru întâiași dată s'a adresat un ministru prezidentului unei opoziții, petind cu ei. *Kossuthistii*, cari țineau în mână cheia situației, s'au îndestulit cu acest rezultat moral și au abzis de toate pretensiunile lor naționale. Poate vor fi înțeles, că urmarea obstrucției tot nu le va aduce lor foloase, ei altora. Asta pare a fi și cauza că poporalii și partidul lui *Bánffy* sunt atât de înverșunați în contra *Kossuthistilor*.

— *Fejérváry*, retrăgându-se din viața publică, peste câte-va zile va abzice și de mandatul său de deputat, și drept următor le va recomanda alegătorilor săi dela *Timișoara* — pe *Bánffy*. În vremile din urmă de repetite-ori s'a adus numele fo-

stului ministru-președinte în combinație cu o nouă grupare politică. Aceste svonuri par acum a se realiza. „*M. Szó*”, organul lui *Bánffy*, spune că fostul ministru-președinte își va pune candidatura la *Timișoara*, și ales, — împreună cu vre-o 50—60 aderenți politici va trece în opoziție. Baronul *Bánffy* e supărat foc, că *Kossuthistii* i au stricat treaba, încetând așa pe neașteptate cu obstrucția. Numai puțină tărie le-ar mai fi trebuit *Kossuthistilor*, și — *Bánffy* ar fi învins.

— Ce va aduce ziua de mâni încă nu se prea știe. De disolvarea Dietei d'ocamdată nici vorbă nu poate fi: votarea proiectelor de legi urgente va recere vreme mai îndelungată. De altminteri însă și *Khuen Héderváry* a promis că înainte de secesiș la mîi o împrejurare nu va propune M. Sale disolvarea Dietei. La toamnă însă, foarte probabil, se va disolva Dietă, căci guvernul are lipsă de o Dietă, care la poruncă să-i voteze proiectele multare de cari nu vrea și nu poate abzice.

Ei, dar la toamnă ne va găsi în arena de luptă și — pe noi români!

Din diecesa Caransebeșului.

În comuna *Dolove*, diecesa *Caransebeșului*, e foarte mare neliniștea între parochieni. Causa la aceasta e fixul ștolar de 1600 cor. care-l solvesc parochienii preotului, pentru ștolele usitate în celelalte comune, unde se plătesc după ștolarul vechi usitat în întreaga diecesă. Acest „*Unicum*” — căci în întreaga metropolie, nu e o parochie care plătește în bani birul și toate ștolele, de cât numai în *Dolove*, neliniștește pe parochieni cari doresc a solvi și dîșii pe preotul lor, după ștolarul Diecesan.

Preotul care la anul 1894 printr'un sinod a adus un regulament, care regulează timpul său a fost aprobat din partea Consistoriului, azi nu vorște a abzice dela acel fix, și a pune astfel *basa iubirei și a bune înțelegeri*, dintre el și parochienii cari plătesc a *parochiei* și *preotului*.

„Cel scump mult perde”; apoi părintele s'a putat convinge, de adeșrul cuprins în acest proverb, atunci când poporul „*unanim*” a răspins de a alege pe fiul lui de capelan-preot, ce s'a întâmplat în anul trecut.

În zilele trecute a mers o deputație de 10 fruntași economi (între cari *Lăzăr Răcăștean* cu peste 100 jghere) la P. S. Sa Episcopul Diecesan, să l'roge a pune odată capăt agudiurilor din parochie, și a restabili pacea dintre parochieni și paroch, prin scoaterea din vigoare a regulamentului din anul 1894.

Cunoscând noi dragostea cea mare a P. S. Sale către fiul său, cu toată siguranța așteptăm a vedea odată pacea și adeștrata iubire creștinească, dominând în co-

muna bisericăescă *Dolove*, care atât e de espusă serbiașrei, aici la limitele Diecesei.

Între parochieni e îndăscinată hotărrea, că dacă consistorul Diecesan nu va face nici un pas în cauză, să părăsască biserica, trecând unii la *Serbi* alții la *Uzarenism*. (Asta rău ar face-o și ne place a crede că e o simplă — amenințare! *Redacția*).

Rătă, că atunci, ceea-ce prin neobănitul zel al protonopului tractual *Triton Miclen*, s'a recucerit în *Omoliția*, *Panciova*, *Jabuca*, etc., să va perde în *Dolove*. Deș Dumnezeu să nu fie una ca aceasta, de aceea rugăm cu tot din-adinsul pe cei competenți, să primească în îngrijirea deosebită a lor, viitorul parochief gr. ort. române din *Dolove*. *Etia*.

Rolul ofițerilor în tragedia din Belgrad.

Adjutantul Petrovici. Când zici adjutant, asta înșamnă vigilență, credință cătră persoană. Au fost doi ofițeri superiori la Palatul Regal în săngerossa noapte de 11 Iunie (29 Maiu) cari erau „*adjutanții Regelui*”: *Petrovici* și *Naumovici*. Amîndoi sunt morți. *Petrovici* nu era, cel puțin la început, complicele conjurătorilor. A încercat să câștigă timp rătăcînd pe ofițerul cari îl cerura să-l conducă spre camera Regelui. Cedat a el, în cele din urmă, amenințărilor lor? Arătat-a el în adeștr, pentru a-și salva viața, dramul indiind retragerea reg-lui și a reginei? Murit-a el de un glonț pierdut în lovămășeala măcelului? Fost-a el ucis pentru-că nu ceda destul de repede?... Toate acestea sînt în obșcure: dar ipoteza cea mai nefavorabilă (și cea mai verosimilă de altminteri): *Petrovici* apare nu ca un erou al datoriei, dar ca un complice din ultima oră, care lucrează conștrins. El nu are circumstanța agravantă a premeditărei.

Adjutantul Naumovici. Cazul lui *Naumovici* e cu totul altul. Mai întăi succesul complotului în noaptea de 11 Iunie (29 Maiu) pare că depinde de el. El trebuie să deshidă casa pe care o păzește, el trebuie să se silească a îmbăta pe *Petrovici* și pe doi ofițeri de ordonanță. El s'a prevăzut cu un narcotic, cu morfina pe care se va încerca să-l întrebunîțeze pentru a complectă efectul alcoolului.

„*Adjutantul Naumovici* e o răpănușă gata să interzică ori-ce complicitate. Răpănușă particulară fac însă acțiunea sa și mai infamă.

Naumovici era rudă, cam de departe dar rudă, cu *Karegeorgevici*. De sigur, asta nu împiedeca de loc pe *Naumovici* să seivească cu fidelitate pe suveranul său. Dar nu trebuie să ispitești pe dracon, zice proverbul; regele *Alexandru* ar fi putut să-i aleagă un alt adjutant. I-s'a atras atenția regelui *Alexandru* asupra legăturilor de familie ale secundului său adjutant. Dar regele *Alexandru* nu retrase lui *Naumovici* încrederea sa.

Naumovici avea încă și alte obligațiuni față de regele său. Ojinoară, pe când comanda un regiment, șgomotele cele mai

Excursiunea de studii a elevilor școalei comerciale superioare din Lipova.

Elevii școalei comerciale din Lipova, au făcut anul acesta o excursiune de studii în România. Impresiile câștigate în aceasta călătorie le expune în raportul anual ce ni-s'a trimis și nouă, profesorul *Arányi Gyula*, unul dintre profesorii însoțitori ai elevilor excursioniști.

Studentii 34 la număr însoții de profesorii: *Arányi Gyula*, *Dr. Braun R.*, *Reimholz Árpád* și *Tisza Ferencz* au plecat din stațiunea *M. Radna* în 4 Aprilie spre *Timișoara* cu trenul până la *Bazias*, ear dela *Bazias* cu vaporul până la *Turnu Severin*.

Seara la 6 ore — zice autorul descrierii excursiunii — am ajuns în *Turnu Severin*. Înceș debarcaderul ne prezintă o icoană interesantă. Cele mai diferite naționalități sunt reprezentate aici, cu îmbrăcămîntea și portul lor particular.

Turnu-Severin este un oraș foarte drăguț, cu o situație admirabilă. Edificiile, piețele publice, parcurile sunt frumoase, curate, moderne și cu gust. Pe ștermul *Dunării* sunt vile foarte frumoase. Am cercetat edificii publice, piețele și parcurile. Am fost

în liceul susținut de stat, unde corpul profesoral și tinerimea au primit trupa noastră cu cea mai caldă ospitalitate.

Arangiamntul de model al institutului, biblioteca, museul, sala de gimnastică ne-au frapat.

A doua zi, 6 Aprilie dimineața la 8 ore am continuat drumul cu trenul spre *București*...

Seara la 8 ore am ajuns în *București* unde un funcționar al agenției museului comercial maghiar, ne-a întâmpinat la gară.

A doua zi am privit orașul. *București* cu peste 1/4 de milion locuitori este un oraș extra-ordinar de interesant, imponent și cu vie circulație. A trecut mult peste așteptările noastre, tot ce am văzut în el. Edificiile în general sunt frumoase, stradale mari și late, șoselele și parcurile foarte îngrijite.

Comunicațiunea de persoane se face cu birje, căruțe și tramwaye electrice. Bătător la ochi sunt uniformele birjarilor, dar mai ales că cea mai mare parte dintre ei sunt eșcul maghiari. Un trist fapt constatăm de altfel: că în *București* miș și miș de compatrioți de ai noștri în partea cea mai mare industriaș și cătrăuși trăesc în mare miserie. Așa este fabrică ori întreprindere unde se nu găsești muncitor maghiar. Drep-

turi politice n'au, descăleca aici stabil nu prea pot, existență sigură numai ici-olea au.

Edificiile publice sunt surprinzător de frumoase, așa de ex. palatul tribunalului, academia de științe, ministerul de agricultură, teatrul național etc.

E foarte interesantă instituția comercială de o circulație uriașă: Casa de depuneri, cu arangiamntul ei model. Conducătorii băncei ne-au primit cu multă condescendență. Ne-am urcat apoi în cupola edificiului, de unde se deschi e o admirabilă perspectivă peste întreg *București*.

Am cercetat ministerul de agricultură și expoziția economică și forestieră ce se deschișese tocmai pe vremea aceea. Secretarul general și șeful de secție forestier, ne-au primit foarte ababil și îndeosebi acest din urmă ne-a deobligat cu explicațiunile amănunțite ce ni le-a dat. Din colecția lor de lemne, ne-au dat 10 bucăți pe seama institutului nostru.

Am privit cu mult interes hala centrală de o enormă circulație.

Am cercetat și vre-o câte-va fabrici. Fabrica textilă „*Societate Română de tricotate*” care angajează stabil 600 muncitori; o fabrică mai mare de mașini „*Societate anonimă metalurgică română*” cu instalație de tot modernă, o turnătorie de

bronș acării proprietar este un compatriot bogat de al nostru emigrat mai de mult în România. Am fost și într'ofabrică de piatră.

Am privit apeductul orașului și stațiunea electrică.

Am fost în palatul poștelor, care corespunde într'u toate cerințelor marelui circulații din *București*.

Am privit cu mult interes, puțternicul edificiu al Ateneului Român, cu superba i colonadă. Am văzut aici o pinacotecă destul de frumoasă, dar obiecte de artă sunt încă puține. Frumoasă și biblioteca, dăruită de Regele *Carol*.

Am cercetat și museul, care numai în timpul din urmă a început a fi organizat...

Foarte interesantă este caracteristica exterioră a orașului. Omul par'că simte că este într'o metropolă a Balcanului. Așa este naționalitate, limbă, port, care să nu fie reprezentate pe strade, cafenele, și pe firme comerciale. Amalgamul acesta de lucruri eseriază un bun efect asupra privitorului.

Statue nu prea sunt multe. Cea mai interesantă este statuia voievodului *Mihai* din parcul universității.

Șoselele sunt mari și superbe.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

săle de cea mai bună calitate.

Are în deposit *gumă interioară și esteroară* de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efepuiește 975 20—

Reparaturi de biciclete, instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salaș nr. 2. Telefon nr. 242.

WOLF JÁNOS,

— cîmbor de ghețe de bărbați și dame. — Arad, colțul pieții Libertății și str. Simonyi.

Am onoare a atrage atenția on. public din loc și provincă, că în atelierul meu de *ciobotări* se pregătesc ghețele cele mai frumoase, elegante și solide, precum și ghețe ortopedice, pe lângă deplină garanție. 994 8—50

In atenția publicului!

Am onoare a aduce la cunoștința M. On. public, care dorește a zidi, că biroul meu de zidire din strada **Knézich Károly Nr. 3, din 1 Maiu st. n.,** l'am mutat în str. Kapa Nr. 37.

Când mulțumesc M. On. public pentru părtinirea de care m'a vrednic în decurs de 7 ani, îl rog să mă onora și mai de

cu o încredințată stimă: 969 17—20

János,

diplomat, membru al asociației arădane a măiestrilor diplomați și îndreptășiți.

Cel mai eftin isvor de cumpărare din Arad.

Juvaericale,

bucăți de aur și argint (frante)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte 1005 4—

Deutsch Izidor,

clasiornicar și juvaergiu

Arad, Strada Templom.

— Telefon n rol 115. —

SONNENVIRTH JÓZSEF

pictor de artă și firmă.

ARAD, strada Deák Ferencz 39.

Am fost aplicat 8 ani la domnul Ioan Czeiler, ca conducător artistic; execut:

Inscripții și decorații

pe sticlă, lemn și fier

frumos și durabil.

Execut d'asemenea pictarea de icoane sfinte pe lângă prețuri moderate. 985 9—10
Pentru biserici favoruri deosebite.

Dacă aveți 1006 4—50

tapete (covoare) de reparat

fie acele covoare de Smyrna sau Persia nu le trimiteți în alt loc. În Arad nu se știe încă, că mai frumos și mai eftin le reparază subscrișul, care din nenumărate părți a primit scrisori de mulțumită.

Schwartz József,

atelier de reparat și curățit covoare.

Józseffőherczeg-ut 8.

Primesc covoare pe păstrare peste vară.

FISCHER KÁROLY

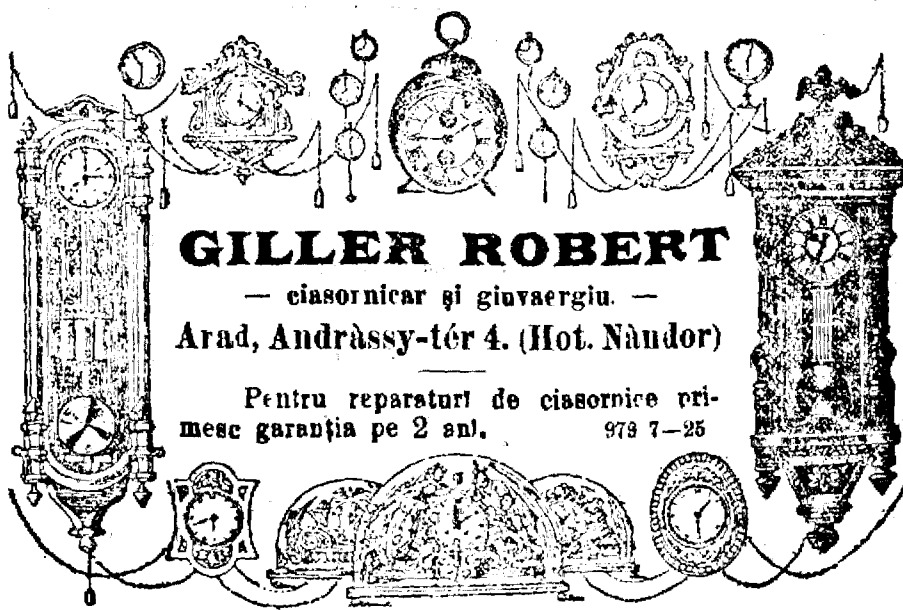
fabricant de rociuri de sirmă, impletituri, site și rociuri de oțel (materase).

— Arad, Józseffőherczeg-u. Nr. 8. —

Recomandă fabricatele săle de sirmă, așa: rociuri de aramă, fier și cusitor, mai ales pentru fabrici, mori și economii, precum și site pentru ctururi sistem Bachler. Fac rociuri de mână și de mașină pentru îngrădirea de grădini, livezi, curți de galițe și parcuri; Rociuri pentru pietri, prund și cărbuni. Gratii pentru pivniți și hâmbare. Prinzețoare de schintet pe coșuri de locomotive și fabrice. Saltele de oțel, elastice, prea practice. Diferite site de per, fier, aramă și mătășă site pentru tutun, precum tot felul de lucruri cari să țin de bransa aceasta.

984 9—10

— Calitate bună și prețuri moderate. —

Depozit de clasornice și giuvaericale.**Depozit de clasornice și giuvaericale.****Imprumuturi de bani pe amortisare**

mijloace pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșit și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adece în camătă e socotită atât camătă cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestulirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prelabile nu sunt, tacsele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

A. VERBOS și FIILUL,

Fabricant de mobile

= Arad, Calea Andrassy Nr. 6. =

Filială în Mediaș.

Atrage atenția onor. public și-l roagă să viziteze

= Marele seu magazin de mobile =

dela fabrica augmentată.

Are în magazin mobilele celea mai moderne lucrate în stiluri deosebite; asortiment bogat. 939 18—20

Prăvălie de mode**ROSENBLÜH H. ȘI SOȚUL**

în ARAD

Colțul pieței Szabadság și strada Forray.

Recomandă marce seu magazin de mode pentru dame: mătășuri, pânzături și chișonuri.

Trusouri gata, barcheturi, plapome și matrașuri, confecțiunea noastră proprie.

Cele mai bune fabricate solide și prețurile cele mai ieftine.

Materie fină pentru reverenzi, care își conservă culoarea, în Arad numai la noi se află în asortiment bogat.

Executăm confecțiunea de:

reverenzi, paltoane, pardesiuri,

și le pregătim prin binecunoscutul croitor *Dragan Adamovici*.
Avem în mare asortiment materie și mătășuri pentru

= ornate și praperi bisericesti =

Putem prezenta nenumărate scrisori de recunoștință despre reverenzile ce noi le pregătim, precum și despre serviciul nostru bun și inecșionabil.

968 9—10

Cu distincă stimă:

Rosenblüh H. și soțul.